

Abramowicz, Andrzej

Symposium poświęcone historii archeologii

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 24/r2, 493-494

1979

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Problem ten rozważano w nader żywej dyskusji. Doc. T. Heimrath zastanawiał się nad literackimi parantelami Tripplina w piśmarstwie polskim. Poprzedza go na tym polu T. T. Weichardt. Dr R. Ergetowski podkreślił nie ulegający kwestii narracyjny talent Tripplina, który jednak został w znacznej mierze zmarnowany. Dr. E. Piotrowski zaproponował zorganizowanie specjalnej sesji poświęconej Tripplinowi z udziałem lekarzy i historyków literatury dla wszechstronnego rozpatrzenia życia i działalności tej nader interesującej postaci.

Drugi referat pt. *Rzut oka na rozwój towarzystw medycznych w Polsce* wygłosił prof. S. Szpilczyński. Nawiązał w swej wypowiedzi do kształtowania się pierwszych naukowych środowisk w Polsce epoki Renesansu, śledząc poszczególne etapy ich rozwoju aż po wiek XIX. Początkowe dyskusje profesjonalistów doprowadziły stopniowo do wyodrębnienia się zorganizowanej społeczności lekarskiej. Procesy te były szczególnie widoczne na północnych ziemiach Polski. Niemały wpływ na charakter zrzeszeń medycznych miały środowiska uczelni wyższych w Warszawie, Krakowie, Wilnie i Lwowie.

W dyskusji doc. J. Kolbuszewski podkreślił znaczenie szerokiego tła kulturowego w referacie. Dr R. Ergetowski wskazał na zależność rozwoju towarzystw lekarskich na ziemiach zachodnich i północnych dawnej Rzeczypospolitej od ośrodków innowierczych (Leszno, Toruń, Elbląg, Gdańsk). Bastiony katolickiej ortodoksji niechętnie widziały niezawisłe od nich organizacje, nad którymi nie posiadały kontroli. Stąd zapóźnienie pod tym względem np. Krakowa, który mając w miejscowym uniwersytecie Wydział Lekarski, nie potrafił powołać do życia towarzystwa naukowo-medycznego, dając się zdystansować miastom Wielkopolski i Pomorza.

Ryszard Ergetowski, Danuta Nespiak
(Wrocław)

Z ZAGRANICY

SYMPOZJUM POŚWIĘCONE HISTORII ARCHEOLOGII

Od 29 sierpnia do 2 września 1978 r. odbyło się w Danii spotkanie historyków archeologii, któremu dano nazwę *Symposium on History of Archaeology*. Organizatorem spotkania był prof. Ole Klindt-Jensen, który wykorzystał okazję, jaką było 50-lecie założenia uniwersytetu w Århus. Obrady toczyły się częściowo w Moesgård, posiadłości leżącej kilka kilometrów na południe od Århus, w której urządzone jest wielkie i świetnie zorganizowane muzeum prahistoryczne (Forhistorisk Museum). Większość jednak obrad toczyła się w pobliskiej miejscowości Højbjerg, na terenie Unge Hjemss Højskole, gdzie mieszkała znaczna część uczestników konferencji.

Obrady otworzył referat Glyna Daniela (Cambridge): *The Necessity of an Historical Approach to Archaeology*. Tego samego dnia wystąpił jeszcze W. Krämer (Berlin Zach.) z referatem: *Die prähistorische Archäologie in Deutschland um 1900* i O. Klindt-Jensen (Moesgård) przedstawiający temat: *Archeology and Ethnography in Denmark*. Wieczorem uczestnicy byli zaproszeni na kolację do Thorsmølle. Następnego dnia (30 VIII) wysłuchano referatów Bo Gräslunda (Uppsala): *The Origin of Thomsen's Three-Age System* i Judy Rodden (Anglia): *The Background to the Archaeological Three Age System prior to the 19th Century*. Sesja popołudniowa wypełniona była referatami Bruce Triggera (Montreal): *Giants and Pygmies. The Development of Canadian Archaeology*; J. A. Brongersa (Holandia): *A History of Archaeological Collection and Documentation in the*

Netherlands oraz J. L. Lorenzo (Meksyk): *L'Archéologie en Amérique Latine* (w rzeczywistości wygłoszony po angielsku i na nieco inny temat).

Kolejny dzień (31 VIII) przeznaczony był na wycieczkę do Jutlandii, której celem było pokazanie uczestnikom konferencji słynnych stanowisk archeologicznych, które mają określoną pozycję w historii nauki. Między innymi zwiedzono wykopaliska prowadzone na terenie klasztoru cysterskiego w Øm. Prace konserwatorskie rozpoczęto tu już w 1911 r. Zespół prowadzący prace badawcze w klasztorze wydaje powielany, lecz ilustrowany biuletyn pt. „Øm Kloster-Projektet nyt fra Arkaeologiske Udgravninger” (do chwili obecnej ukazało się jedenaście zeszytów). Jednak najsłynniejszym ze zwiedzanych stanowisk było Jelling z jego kościołem, kurhanami Gorma i Thyry oraz kamieniami runicznymi, w tym ze znaną inskrypcją Haralda. Obiekt zwracał już uwagę uczonych renesansowych, większe badania przeprowadzano w XIX wieku (r. 1820 i 1861), a w naszym stuleciu Ejnar Dyggve kopał tam w latach 1941 i 1947-48. Obecnie badania zostały wznowione i przyniosły sensacyjne odkrycia, które udostępniono uczestnikom konferencji.

1 IX kontynuowano obrady. W sesji przedpołudniowej wystąpił K. Böhner (Moguncja) z referatem: *Rheinische und skandinavische Altertumforschung um die Mitte des 19. Jahrhunderts*; K. Sklenař (Praga): *History of Archaeology in Czechoslovakia* i J. Sackett (Los Angeles): *From de Mortillet to Borders. A Century of French Palaeolithic Research*. W sesji popołudniowej wysłuchano referatów J. Hermanna (NRD); *Virchow und Schliemann*; C. F. Meinandera (Helsinki): *The Conception of Culture* i S. De Laeta (Gandawa): *Ph.-Ch. Schmerling*.

Ostatniego dnia (2 IX) były już tylko dwa wystąpienia. Peder Mortensen (Moesegård) mówił na temat: *Gordon Childe and the Neolithic Revolution in the Near East* i Andrzej Abramowicz (Łódź) przedstawił referat pt. *Sponte nascitur ollae*. Po wszystkich referatach trwała ożywiona dyskusja. Obrady podsumował Stuart Piggott, wysoko oceniając użyteczność i poziom konferencji, lecz jednocześnie zwracając uwagę na brak konsekwencji w układzie jej programu i na rozproszenie tematyki. Na zakończenie Glyn Daniel obiecał zebrany podjąć starania o wydanie wygłoszonych na sesji referatów i zaprosił na następną konferencję, która ma być zorganizowana w 1980 r. w Cambridge. Sugerował jednocześnie, aby na spotkanie w Cambridge uczestnicy przygotowali zarysy dziejów archeologii własnych krajów lub regionów.

Trzeba podkreślić, że Sympozjum miało charakter roboczy. Zaproszona grupa nie była liczna i na posiedzeniach nie było więcej niż 20—30 osób, ale byli to ludzie rzeczywiście interesujący się tematem i czynnie uczestniczący w obradach.

Andrzej Abramowicz
(Łódź)

SESJA KU CZCI ALBRECHTA THAERA W BERLINIE

Z okazji 150 rocznicy śmierci twórcy nauk rolniczych Albrechta Daniela Thaera (1752—1828) Uniwersytet Humboldta w Berlinie przy współudziale Akademii Nauk Rolniczych i Towarzystwa Historycznego NRD zorganizował w dniach 26-28 X 1978 r. uroczystą międzynarodową sesję naukową w Berlinie. Pierwszy dzień poświęcono obradom plenarnym w auli uniwersytetu. Obrady zagał rektor — prof. H. Klein. Referaty na posiedzeniu plenarnym wygłosili: prezydent Akademii Rolniczej NRD E. Rübensam pt. *Zadania nauk rolnych w podnoszeniu produkcji i wydajności rolnictwa NRD*, kierownik katedry historii rolnictwa Uniw. Humboldta — prof. Volkmer Klemm — pt. *Albrecht Daniel Thaer — człowiek i dzieło*, wiceprezydent Akademii Nauk Rolniczych ZSSR — prof. I. S. Szatilow — pt. *Pro-*